

§ 294

V 16.5.2018, Valtuutettu Emma Karin aloite neuvoloiden osallistumisesta lasten lukutaidon parantamiseen

HEL 2017-013030 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo valtuutettu Emma Karin aloitteen loppuun käsitellyksi.

Käsittely

Vastaehdotus:

Maria Ohisalo:

Esitämme muutosta. KORVATAAN: ”Myös paperista materiaalia voidaan asiakkaalle tulostaa tarvittaessa.” TEKSTILLÄ: ”Myös paperinen materiaali tarjotaan perheille mukaan.”

Kannattaja: Hannu Oskala

Äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

EI-ehdotus: Maria Ohisalon vastaehdotuksen mukaisesti muutettuna.

Jaa-äännet: 4

Wille Rydman, Daniel Sazonov, Tomi Sevander, Kaarin Taipale

Ei-äännet: 4

Otso Kivekäs, Maria Ohisalo, Hannu Oskala, Sanna Vesikansa

Tyhjä: 6

Paavo Arhinmäki, Jenni Pajunen, Pia Pakarinen, Mika Raatikainen, Marcus Rantala, Suldaan Said Ahmed

Poissa: 1

Ulla-Marja Urho

Kaupunginhallitus hyväksyi Maria Ohisalon vastaehdotuksen mukaisesti muutetun ehdotuksen äänin 4 - 4. Puheenjohtajan ääni ratkaisi päätökseksi tulleen ehdotuksen.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki PL 1
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alv.nro

F102012566

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Emma Karin aloite

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo valtuutettu Emma Karin aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Emma Kari ja 33 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan neuvoloiden osallistumista lukutaidon parantamiseen esimerkiksi Lue lapselle -hankkeen mallin mukaisesti.

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi aloitteen, jonka on allekirjoittanut vähintään 15 valtuutettua.

Kaupunginhallitus viittaa saatuihin lausuntoihin ja toteaa, että neuvolassa lapsen kehityksen vaiheita seurataan ja niistä puhutaan vanhempien kanssa ennakoiden kaikissa terveystarkastuksissa. Raskausaikana perheitä tuetaan kasvamisessa vanhemmuuteen jakamalla tietoa mielikuvien merkityksestä, vauvan hoidosta, imetyksestä, vauvan kanssa olemisesta ja rutiinien merkityksestä. Huoltajan oman äidinkielen käyttöä tuetaan. Lapsen synnyttyä neuvolan terveystarkastuksissa tuetaan vuorovaikutusta, ohjataan lapsen kielen ja puheen kehittymisen asioissa jokaisella tapaamiskerralla iän ja tarpeen mukaisesti. Lapsen kielenkehitystä arvioidaan ja tarvittaessa lapsi ohjataan puheterapeutin arvioon ja mahdolliseen terapiaan. Monikulttuurisen kielen- ja puheenopimisen tukena käytetään ohjauksessa mm. varhaiskasvatuksen kanssa yhdessä tuotettua Ota koppi -materiaalia, www.otakoppi-ohjelma.fi.

Lasten kielen- ja puheenkehitystä tuetaan Helsingissä monihallintokuntaisesti ja suunnitelmallisesti yhteistyönä. Lue lapselle -hankkeessa tuotettu materiaali, jossa on eri kieliversioita, on tarkoitus esitellä huoltajille neuvolassa Perheentuki-sivuilla kuuden kuukauden ikäisen ja 4-vuotiaan lapsen terveystarkastuksissa. Myös paperista materiaalia voidaan asiakkaalle tulostaa tarvittaessa. Varhaiskasvatuksessa huoltajille

on tarkoitus esitellä materiaalia esimerkiksi 3-vuotiaan lapsen varhaiskasvatuskeskustelun yhteydessä. Kirjastoja on tarkoitus kannustaa kutsumaan esimerkiksi vuoden ikäiset helsinkiläislapset huoltajineen kirjastoon tutustumaan vauva- ja leikki-ikäisen kielen ja puheen kehitystä tukeviin loruihin ja lukemiseen.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Emma Karin aloite

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 23.04.2018 § 251

HEL 2017-013030 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle 7.5.2018 saakka.

Käsittely

23.04.2018 Pöydälle

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle 7.5.2018 saakka Otso Kivekkään ehdotuksesta.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Sosiaali- ja terveyslautakunta 30.01.2018 § 18

HEL 2017-013030 T 00 00 03

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki PL 1
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

Lausunto

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan esittelijän muutetun esityksen mukaisen lausunnon valtuutettu Emma Karin ja 33 muun valtuutetun valtuustoaloitteesta koskien neuvolan osallistumista lasten lukutaidon parantamiseen:

”Lapsen kielen- ja puheenkehityksen perusta on jo lapsen ja vanhempien varhaisessa vuorovaikutuksessa. Lapsen kieli ja puhe kehittyvät, kun lapsen kanssa ollaan, hänen kanssaan jutellaan, häntä kuunnellaan ja hänelle vastataan. Laulaminen, loruilu ja lukeminen tukevat tätä kehitystä vauva- ja leikki-iässä.

Neuvolassa lapsen kehityksen vaiheita seurataan ja niistä puhutaan vanhempien kanssa ennakoiden kaikissa terveystarkastuksissa. Ras-kausaikana perheitä tuetaan vanhemmuuteen kasvussa jakamalla tietoa mielikuvien merkityksestä, vauvan hoidosta, imetyksestä, vauvan kanssa olemisesta ja rutiinien merkityksestä. Huoltajan oman äidinkielen käyttöä tuetaan. Lapsen synnyttyä neuvolan terveystarkastuksissa tuetaan vuorovaikutusta, ohjataan lapsen kielen ja puheen kehittymisen asioissa jokaisella tapaamiskerralla iän ja tarpeen mukaisesti. Lapsen kielenkehitystä arvioidaan, ja tarvittaessa lapsi ohjataan puheterapeutin arvioon ja mahdolliseen terapiaan. Monikulttuurisen kielen- ja puhe-noppimisen tukena käytetään ohjauksessa mm. varhaiskasvatuksen kanssa yhdessä tuotettua Ota koppi -materiaalia, joka löytyy sähköisellä www.otakoppi-ohjelma.fi.

Helsingin syntyvien ikäluokka on tällä hetkellä noin 7000 lasta/vuosi. Neuvolatyössä on asiakaspalautteiden perusteella siirrytty yhä enenevässä määrin sähköisiin materiaaleihin, jotka tallennetaan Perheentuki-sivustolle osoitteeseen www.hel.fi/perheentuki, josta asiakkaat pääsevät lukemaan niitä sähköisesti ja tarpeen tullen myös tulostamaan.

Sosiaali- ja terveyslautakunta pitää hyvänä Lue lapselle -hankkeessa tuotettua materiaalia. Materiaalin eri kieliversiot auttavat helsinkiläisiä perheitä lapsen kielen- ja puheenkehityksen tukemisessa, osoittamalla lukemisen monimuotoisen merkityksen lapsen koko elämänaikaisessa kehityksessä.

Lasten kielen- ja puheenkehitystä tuetaan Helsingissä monihallintokuntaisesti ja suunnitelmallisesti yhteisenä työnä. Lue lapselle -hankkeessa tuotettu materiaali tullaan jatkossa esittelemään huoltajille neuvolassa 6 kuukauden ja 4 vuoden terveystarkastuksissa Perheentuki-sivuilta, mutta myös paperista materiaalia voidaan tulostaa tarvittaessa asiakkaalle. Jokaisen neuvolaterveydenhoitajan huoneeseen laitetaan Lukumitta seisoen mitattavan pituusmitan yhteyteen. Tämä vahvistaa myös muilla terveystarkastuskäynneillä lukemaan kannustamista. Varhais-

kasvatuksessa huoltajille tullaan esittelemään materiaalia lapsen varhaiskasvatuskeskustelun yhteydessä esimerkiksi 3 vuoden iässä. Lisäksi ehdotetaan, että Helsingin kaupunginkirjastot kutsuvat esimerkiksi kaikki 1 vuoden ikäiset helsinkiläiset lapset huoltajineen kirjastoon tutustumaan loruihin ja lukemiseen, ja jakavat esitteitä tai näyttävät niitä huoltajille Perheentuki-sivustolta.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Neuvolajärjestelmän kautta tavoitetaan kaikki perheet varhaisesta vaiheesta lähtien, myös heikoimmassa asemassa olevat lapset. Kun neuvolapalveluissa jaetaan tietoa jo varhaisessa vaiheessa ääneen lukemisen tärkeydestä ja sen merkityksestä esimerkiksi lapsen koulumenestykselle, vanhempien ymmärrys asiasta lisääntyy. Lapsen lukutaito pääsee kehittymään, jos vanhemmat innostuvat lukemaan lapselleen ääneen."

Käsittely

30.01.2018 Esittelijän muutetun ehdotuksen mukaan

Esittelijä Juha Jolkkonen muutti esitystään siten, että lausunnon viimeisen kappaleen ennen terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointia toisen virkkeen loppuun tehtiin seuraava lisäys: "...mutta myös paperista materiaalia voidaan tulostaa tarvittaessa asiakkaalle."

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Monica Lindberg, neuvola- ja perhetyön päällikkö, puhelin: 310 58352
monica.lindberg(a)hel.fi
Sari Nieminen, toiminnansuunnittelija, puhelin: 310 23161
sari.nieminen(a)hel.fi

Kasvatus- ja koulutuslautakunta 23.01.2018 § 12

HEL 2017-013030 T 00 00 03

Lausunto

Kasvatus- ja koulutuslautakunta antoi seuraavan lausunnon kaupunginhallitukselle valtuutettu Emma Karin ym. neuvoloiden osallistumisesta lasten lukutaidon parantamiseen koskevasta valtuustoaloitteesta:

Pohja lukemisharrastukselle ja lukutaidolle luodaan varhaislapsuudessa. Vanhempien merkitys lukutaidon kehittymiselle on ratkaisevin ennen kuin lapsi itse osaa lukea. Lapsen sanavarasto kasvaa ja monipuo-

listuu, kun lapselle luetaan. Lukemisella on myös myönteinen vaikutus koulumyönteisyyteen ja -menestykseen. Pienten lasten vanhempien inostaminen lukea lapselleen ääneen ja valistaminen lukemisen tärkeydestä ovat tehokasta varhaista tukea.

Varhaiskasvatuksen tehtävä on vahvistaa lasten kielellisten taitojen ja valmiuksien sekä kielellisten identiteettien kehittymistä. Varhaiskasvatuksessa käytetään rikkaita ja vaihtelevia tekstejä. Lasten kanssa tutustutaan monipuolisesti lastenkirjallisuuteen.

Kasvatus- ja koulutuslautakunta pitää hyvänä Lue lapselle -hankkeessa toteutettua mallia ja materiaaleja. Pilottikunnissa Lukukeskuksen tuottama lukumittaa ja faktaesitettä on jaettu neuvoloissa kaikille yhden ikäluokan lapsille mm. syntyville vauvoille, puolivuotiaiden ryhmäneuvolas- ja 4-vuotisneuvolan laajassa tarkastuksessa. Faktaesitteitä on painettu myös ruotsiksi, englanniksi, viroksi, venäjäksi, arabiaksi, soraniksi, somaliaksi ja espanjaksi. Materiaalin avulla vanhempia voidaan valistaa lukemisen tärkeydestä. Lapselle lukeminen edistää lapsen kielellistä kehittymistä ja liittyy lapsen hyvään kasvuun.

Kasvatus- ja koulutuslautakunta kannattaa ajatusta, että Helsingin neuvoloissa luodaan yhden ikäluokan lapsille yhtenäiset toimintamallit lukutaidon parantamiseksi yhdessä varhaiskasvatuksen-, neuvolan- ja kirjastohenkilökunnan kanssa. Lue lapselle -mallia on hyvä hyödyntää mm. valmiiden, useammille kielille käännetyn materiaalin takia.

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Liisa Pohjolainen

Lisätiedot

Pasi Brandt, varhaiskasvatuksen asiantuntija, puhelin: 310 42527
pasi.brandt(a)hel.fi